

Monistrol de Montserrat - camí de l'Aigua - Monestir de santa Maria de Montserrat

Itinerari

Excursió lineal però que fàcilment pot convertir-se en circular perquè des del seu final pot tornar fàcilment al punt d'origen amb el cremallera o aprofitant alguns dels dos camins que des del monestir de Santa Maria porten a Monistrol de Montserrat. Aquest itinerari passa per dos entorn ben diferenciats. El primer transcórrer per la llera esquerra del riu Llobregat des d'on es tenen unes espectaculars imatges de la muntanya i en un entorn frondós i amable. El segon tram és la pujada des de pràcticament el nivell del riu fins el monestir. Es puja resseguint, quasi bé en tot el trajecte, les canalitzacions que porten aigua potable fins als monestirs montserratins i, segons el tram, el tub que baixa les aigües residuals. Es continua després a través d'un tram de l'antic camí de les Canals de Dalt per enllaçar més endavant amb el camí de la Santa Cova. A partir del qual es completa la pujada fins el monestir de Santa Maria.

La descripció d'aquest itinerari es feu servir per redactar la ruta 2 Monistrol - Can Maçana publicada pel Patronat de la Muntanya de Montserrat editada per Ramon Ribera i Mariné, Jordi López Camps i Josep Nuet Badia.

Dificultat: És un itinerari llarg i amb nombrosos sifons que aporten una petita dificultat afegida.

Material recomanat: És necessari portar aigua (recomanable un litre i mig a l'estiu), botes de tresc, roba d'abric segons el temps i, a l'estiu, barret.

Distància: 6,457 kilòmetres

Durada: 2 hores

Altitud sortida: 150 metres

Altitud arribada: 706 metres

Altura màxima: 706 metres

Altura mínima: 106 metres

Guany: 556 metres

Ascensió sortida: 653 metres

Descens sortida: 106 metres

Desnivell màxim: 600 metres

Descripció de l'itinerari

Inici Sortir de l'estació de Monistrol-Enllaç dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Baixar cap a l'esquerra tot resseguint la paret de l'estació pel carrer Salvador Espriu, estret i freqüentat.

2 minuts Plaça Arribada per un extrem a una plaça allargassada feta servir com aparcament de vehicles. Creuar-la per l'extrem on hem arribat en direcció al riu. Indicador informatiu: Parc fluvial. Agafar el camí carreter de l'esquerra que en poques llaçades baixa quasi fins al nivell del riu.

4 minuts Camí de la Salmorra. Inici del camí de la Salmorra, pista de servei emprada per la conducció de les aigües procedents de les mines de sals de la regió del Bages, que segueix paral·lela des d'aquest indret el riu. El riu és força ample i calmat per la proximitat d'una resclosa. Seguir la pista cap a l'esquerra en el sentit de les aigües. Bancs i llocs adients per la pesca. A l'inici, a l'altra riba, inaccessible per les aigües, hi ha una fàbrica d'aspecte exterior d'abandonament, i després cases. Més aval apareix l'Hostal de Monistrol; finalment la pista avança paral·lela a la C-55. Poca estona després de passar la resclosa de Cal Comes, s'entra a la zona d'influència de la colònia de Can Gomis, situada metres més avall. A l'esquerra hi ha alguns camins que menen a alguna propietat. Es progressa sempre en paral·lel al riu.

En aquests indrets és bo observar com la base de la muntanya de Montserrat, a la riba del riu Llobregat, està formada per roques de materials vermellosos que corresponen a gresos i argiles.

Els gresos són unes roques sedimentàries compostes per grans de sorra més o menys arrodonits, amalgamats amb llims o argiles i cimentats per carbonats càlcics, sílice, òxids de ferro, etc. Popularment se'ls coneix com a pedra esmoladora i, en castellà, arenisca. La descomposició dels gresos dona sòls força argilosos que retenen bastant bé la humitat. Les argiles són roques sedimentàries formades per detrits, és a dir, per fragments d'una altra roca preexistent. La major part de les partícules de les argiles tenen un diàmetre inferior a 0,6 mm.

Per als geòlegs, les argiles són una subdivisió de les lutites, terme derivat del llatí *lutum*, que vol dir fang. Les argiles són roques molt toves i amb bona retenció de la humitat. Tots aquests materials són d'origen continental i la seva coloració rogenca es deu als òxids de ferro que contenen.

També cal descobrir com els vessants del peu de la muntanya de Montserrat antigament estaven conreats. Encara es poden veure molts marges amb les seves feixes en les quals hi havia plantats arbres fruiters, com ara ametllers, o bé ceps.

23 minuts Bifurcació. Cruïlla a la dreta, zona de pesca, i a l'esquerra, l'estació depuradora de Monistrol i del monestir i santuari de Santa Maria de Montserrat. Es passa al costat de la resclosa de Cal Gomis i, després, del que un dia fou un colònia fabril de la fàbrica del mateix nom, , actualment recuperades i renovades, més endavant es troba la fàbrica d'aspecte extern igualment deteriorat, com l'anterior. A notable altura creua el riu una línia elèctrica de baixa tensió. A l'esquerra, voltada de bardisses, font de l'Esquerrà, arranjada pel Club Muntanyenc Monistrolenc el maig del 2008. Magnífiques vistes del monestir de Santa Maria que queda al capdamunt de la Vall Mala. Magnífic entorn de tranquil·litat i magnificència visual.

La vegetació de ribera del Llobregat al peu de Montserrat, entre Monistrol de Montserrat i la resclosa del Cairat, està molt alterada respecte la vegetació original. Actualment, gran part de les ribes són cobertes de densos canyars que es desenvolupen fàcilment en els sòls sorrencs i llimosos de la riba. De la vegetació natural només es troben alguns fragments de vernedes i alberedes, amb grups de freixes de fulla petita. Molts espais oberts estan coberts de denses i impenetrables bardisses, a les quals els sòls humits i la llum solar donen una vigoria notable. El curs del riu també és un indret important per a la fauna, sobretot ornítica. No és rar poder veure estols d'ànecs collverd (*Anas platyrhynchos*), també algun bernat pescaire (*Ardea cinerea*) i, a l'hivern, el corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*).

37 minuts Pont de l'Aeri de Montserrat. Just abans d'arribar sota l'impressionant pont de l'Aeri, situat davant per davant de la vall Mala, s'abandona la pista i per l'esquerra s'agafa un corriol que s'enfila per damunt de runa: fletxes grogues i senyals verds i blancs que indiquen el camí fins al monestir. En dues llaçades s'arriba a l'ampla plaça d'aparcament de l'estació de l'Aeri de Montserrat.

40 minuts Estació de l'aeri de Montserrat. L'estació del tren Montserrat-Aeri, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, i la inferior de l'Aeri de Montserrat queden a l'esquerra. Travessar el pont de l'Aeri que permet vèncer el riu Llobregat a considerable altura.

43 minuts Bifurcació. Arribada a la transitada carretera C-55, d'Abrera a Manresa on conflueix amb la tranquil·la B-112, que, resseguint la base de Montserrat, pel torrent de la Salut va a Collbató. Seguir la primera vers el nord-est, direcció Monistrol de Montserrat, de pujada, per la voravia dreta per la banda exterior de la tanca de protecció, on hi ha un corriol. Rètols del canvi de comarca: sortida del Baix Llobregat i entrada al Bages. En acabar-se el senderó travessar, amb extrema prudència la carretera.

47 minuts Caseta. Caseta de l'Estació de tractament d'aigua potable del monestir de Santa Maria i del monestir de Sant Benet de Montserrat, situada a la vorera esquerra de la carretera. Al costat d'aquesta caseta s'inicia el camí de l'Aigua, nom que té el tros de camí que des d'aquesta indret s'enfila muntanya amunt fins trobar el camí de les Canals de Dalt, actualment identificat en moltes cartografies simplement com a camí de les Canals. Es diu camí de l'Aigua perquè va seguint aproximadament els tubs d'aigua potable que proveeixen, entre altres llocs, el santuari de Montserrat. També ressegueix les torres metàl·liques d'una de les línies d'electricitat del monestir, útils per a orientar-nos en algun moment; arrenca just després de la primera casa. En alguns trams encara és visible la primitiva conducció de l'aigua, feta en els anys vint del segle passat, perfectament dissimulada en unes canalitzacions de formigó amb còdols montserratins.

En els primers metres de desnivell del camí, pertot arreu hi ha camins que van a petites partides. Cal de seguir les marques de pintura groga. Caldrà pujar alguns marges. Es deixa la carretera, pujant una rampa protegida per una barana. A la dreta queda l'antic nucli de la colònia Gomis amb la bonica església del Roser a imitació del romànic. A partir el camí s'enfila seguint les tres primeres torres metàl·liques de la línia elèctrica, avançant en ziga-zagues. Senyals grocs i verds i blancs. Hi ha alguna graonada llarga, sobretot al darrer moment.

54 minuts Torre elèctrica. Es passa a l'esquerra de la segona torre; la primera és al costat mateix de la carretera. Hi tornen a haver un parell de passos llargs en ascendir una graonada, i uns metres de cornisa aèria.

1 hora 1 minuts Torre elèctrica. S'arriba a una petit replà a l'esq. de la tercera torre. Es puja en direcció a l'esquerra amb amples giravolts, fins a arribar al peu d'un petit cingle. Entorn d'aquest indret es troben les traces de l'important camí de les Canals de Baix avui pràcticament desaparegut. Aquest camí enllaçava els municipis de Collbató i Monistrol de Montserrat passant per diferents indrets característics de la muntanya.

1 hora 9 minuts Rocam i tubs d'aigua. Després de creuar els tubs de l'aigua, s'inicia el flanqueig d'una cornisa pètria en direcció nord, a la dreta de la direcció que es duia, fins que sigui possible de continuar la pujada. Hi ha algun pas que pot ser molest per a les persones poc habituades. Després d'una llaçada llarga per damunt del rocam, el camí es fa més amable. A mesura que es pren alçada la visió es fa més i més àmplia: pel damunt de la carena del Cul de la Portadora i de coll de Cabra, la serra de l'altra part del riu, van traient el cap els cims de la serra de l'Obac i de la Mola de Sant Llorenç del Munt, i, més a prop, el poble de Vacarisses.

1 hora 20 minuts Bifurcació. Arribada al camí de les Canals de Dalt pista molt ample identificada avui amb el nom de camí de les Canals. Seguir aquest camí de pujada en direcció esquerra. Els tubs tornen a aparèixer a l'esquerra de la pista. Es passa pel costat de la quarta torre de la línia elèctrica. Un ampli giravolt orienta altra vegada cap al nord. En la punta del revolt mateix es deixa, mig esborrat el carrerany, actualment quasi del tot embrossat, que condueix al Forat Xic, a l'extrem del massís. Aquest darrer camí, actualment força perdut era antigament molt important i tenia la seva continuïtat amb el que avui és l'amplia pista coneguda com camí de les Canals que surt de Monistrol de Montserrat.

A partir d'aquest indret el camí puja a través d'alguna llaçada. Avui, el traç del camí sembla que sigui una continuïtat del que es duia, però en realitat era un antic viarany que unia l'important camí de les Canals de Dalt amb el camí que, a través del pas del Malgraó, menava al camí de la Santa Cova.

1 h 27 minuts Estació elevadora. Estació elevadora intermèdia de les Aigües del Monestir de Santa Maria. El camí s'enfila per l'esquerra de la caseta de les bombes per amples graonades de ciment que al cap de poca estona esdevenen estretes, a vegades amb barana, que pugen per una canal molt dreta i estreta.

1 hora 33 minuts Coll. Arribada a prop del coll del Tossal de Mullapans conegut

també com el Cap del Gat, sota de la cinquena torre de la línia elèctrica. Nou trams de graons, els darrers, en direcció nord-oest, en pujada. Al davant tenim la singular agulla de la Trona, també anomenada per alguns el Dau del Monestir, per distingir-la del Dau de la de la Portella, a l'extrem occidental del massís. A ma esquerra hi ha rastres d'un camí, avui absolutament perdut, que conduïa al segon misteri de Dolor del Rosari Monumental del camí de la Cova pel Malgraó. Aquest camí, abans de fer-se el camí de la Santa Cova, anomenat també el camí de la Plata. Era el camí d'accés dels peregrins que anaven a visitar la capella de la Santa Cova.

1 hora 38 minuts Bifurcació. Cruïlla de camins. A la dreta s'incorpora l'anomenada drecera dels Tres Quarts que puja des de Monistrol de Montserrat. Pal indicador i senyals de totes menes: verds, vermells amb punt blanc propis de la travessia Matagalls - Montserrat i vermell i blanc dels GR. Seguir amunt agafant el trencall de l'esquerra, direcció nord-nord-est, per costerudes escales. De tant en tant apareixen les conduccions d'aigua residuals del monestir de Santa Maria. El camí s'enfila cap el coll de les Baranes situat entre la roca dels Corbs o pla de les Bruixes, a l'esquerra, damunt del qual destaca la darrera torre metàl·lica d'electricitat metàl·lic i el cos del massís amb un penya-segat considerable. Desviant-se lleugerament del camí es pot pujar a la roca dels Corbs per gaudir d'una immillorable vista del monestir de Santa Maria, el torrent de Santa Maria, i les roques i agulles que omplen aquests indrets.

1 hora 51 minuts Bifurcació. De sobte el paisatge canvia totalment, entrant a l'ampla vall Mala per on transcorre el torrent de Santa Maria. El corriol esdevé més ample i desemboca pocs instants després al camí de la Santa Cova, cimentat. Pal indicador. Agafar a la dreta l'ample camí de la Santa Cova. Forta pujada. Passar per sota del singular Dossier. Tub de les aigües residuals del complex de restauració del Santuari, que està just al damunt. A l'esquerra, al costat del camí, hi ha l'estàtua de Sant Domènec, obra de l'escultor Josep M. Subirachs plantada en ocasió del vuitè centenari de la fundació de la seva ordre. Seguir la tanca de la via del cremallera, que en aquest punt surt del túnel dels Apòstols.

1 hora 56 minuts Estació superior Aeri. A l'esquerra queda l'estació superior de l'Aeri, que connecta també el santuari amb els Ferrocarrils de la Generalitat. Pujar a la plaça de la Creu per unes escales, al costat de l'edifici de l'estació superior del cremallera.

2 hores Final. Arribada la plaça de la Creu passant davant d'un petit monòlit dedicat a l'excursionista Mn. Jaume Oliveras, que el 1904 ideà la travessa Matagalls -Montserrat i tot seguit arribada al costat de l'estació superior del cremallera de Montserrat.

[Baixar el track en format GPX](#)

[Baixar el track en format KMZ](#)

